

Debat: hoe oefen ik invloed uit?

Korte omschrijving werkvorm

De inwoners van Groningen zijn in actie gekomen tegen de gaswinning in de provincie. Er zijn verschillende manieren om invloed uit te oefenen op politieke besluitvorming. In deze werkvorm legt u de leerlingen steeds een situatie voor die te maken heeft met de gaswinning in Groningen. De leerlingen kiezen welke manier van invloed uitoefenen ze in deze situaties zouden kiezen.

Leerdoel

Leerlingen weten welke mogelijkheden er zijn om zelf invloed uit te oefenen op politieke besluitvorming.

Benodigheden

8 posters (<http://www.prodemos.nl/content/download/797/6099/file/posters.pdf>)

Duur

20 minuten

Handleiding

1. Hang in het lokaal acht posters op met daarop de verschillende mogelijkheden om invloed uit te oefenen.
 - a. Ga stemmen
 - b. Zoek contact met politici (lobbyen)
 - c. Ga bij een belangen- of actiegroep of word lid van een politieke partij
 - d. Zoek media-aandacht
 - e. Ga demonstreren
 - f. Stap naar de rechter
 - g. Zet een burgerinitiatief op
 - h. Vertoon burgerlijke ongehoorzaamheid
2. Introduceer het doel van de opdracht. Mensen zijn lang niet altijd tevreden over besluiten van de overheid. Soms ontstaat er een situatie waar veel mensen het mee oneens zijn. Of politici vinden jouw probleem niet belangrijk en doen niets om het op te lossen. Wat kun je dan doen? Wat is de beste manier om de politiek te beïnvloeden?
3. Geef een korte toelichting bij iedere poster.
 - a. **Ga stemmen:** meerderjarigen kunnen gebruik maken van actief kiesrecht. Eén keer in de vier jaar kunnen zij stemmen op iemand die op de lijst staat van de politieke partij die hun voorkeur heeft.
 - b. **Zoek contact met politici (lobbyen):** je probeert heel bewust invloed uit te oefenen op het proces van politieke besluitvorming. Je moet dus goed op de hoogte zijn van wie in dit proces belangrijk zijn.
 - c. **Ga bij een belangen- of een actiegroep of word lid van een politieke partij:** belangengroepen en actiegroepen proberen druk uit te oefenen op de politiek:

zij lobbyen dus ook. Je sluit je aan bij een belangengroep als jij met andere burgers eenzelfde belang deelt, en als je vindt dat er te weinig aandacht is voor jouw belangen. Je sluit je eerder aan bij een actiegroep als er een gezamenlijk doel is dat jij en de anderen op korte termijn willen behalen. Door bij een politieke partij te gaan, probeer je meer van binnenuit invloed te hebben op het politieke proces.

- d. **Zoek media-aandacht:** de media zorgen vaak dat belangrijke onderwerpen op de politieke agenda komen. Veel Kamervragen worden gesteld op basis van kritische artikelen in de krant of uitzendingen van programma's als Zembla of Netwerk.
 - e. **Ga demonstreren:** als je wilt laten zien dat een bepaalde beslissing tot veel maatschappelijke onrust leidt, kun je ervoor kiezen om gehoor te geven aan de oproep om te demonstreren. Vaak wordt een demonstratie georganiseerd door organisaties zoals de vrouwenbeweging, een vakbond of milieubeweging.
 - f. **Stap naar de rechter:** in een democratie kun je een bestuurder of een andere burger voor de rechter dagen als je met diegene in conflict bent. Onafhankelijke rechtspraak is belangrijk om te voorkomen dat mensen voor eigen rechter gaan spelen. Je kunt de gang naar de rechter ook gebruiken als *statement*: je wilt duidelijk laten zien dat je het ergens niet mee eens bent.
 - g. **Zet een burgerinitiatief op:** je kunt een eigen voorstel aan de Tweede Kamer voorleggen. Dit voorstel *moet* door de Kamer in behandeling worden genomen als het voldoet aan bepaalde voorwaarden; zo moeten minimaal 40.000 mensen het initiatief hebben gesteund met een handtekening.
 - h. **Vertoon burgerlijke ongehoorzaamheid:** je zou kunnen besluiten om bewust, maar wel geweldloos, tegen de wet in te gaan om een politiek doel te bereiken.
4. Lees de eerste situatie voor. Laat de leerlingen naar de poster lopen met het actiemiddel dat zij zouden kiezen. Benadruk dat er geen foute antwoorden zijn. Elke keuze heeft voor- en nadelen.
 5. Geef een aantal leerlingen het woord.
Welk actiemiddel hebben zij gekozen? Waarom? Wat willen ze ermee bereiken?
Breng een korte discussie op gang.
 6. Na de discussie kunt u leerlingen de mogelijkheid geven alsnog naar een andere poster te lopen. Vraag deze leerlingen dan om hun veranderde keuze toe te lichten.
 7. Ga daarna door met de volgende situaties.

De situaties

A. Door gasboringen zijn grote scheuren in je huis ontstaan.

In deze situaties zijn bijna alle opties mogelijk. Demonstreren (e), media-aandacht zoeken (d) en een burgerinitiatief (g) zijn de zichtbaarste actiemiddelen. Hiermee trek je de aandacht en krijg je publiciteit voor jouw probleem. Door op een politieke partij te stemmen (a) die opkomt voor jouw belangen kun je ervoor zorgen dat er in de provincie, landelijk of in de gemeente meer aandacht komt voor jouw probleem. Door te lobbyen (b) kun je direct invloed uitoefenen op politici in de hoop dat zij aan de slag gaan met jouw belangen. Door lid te worden van een actiegroep, belangengroep of politieke partij (c) kun je een plan opstellen om jouw probleem op de politieke agenda te zetten. Je kunt naar de rechter stappen (f) als je vindt dat de overheid niet volgens de wet gehandeld heeft. Alleen burgerlijke ongehoorzaamheid (h) is in deze situatie niet van toepassing.

B. In Groningen is veel armoede en werkloosheid terwijl de Nederlandse overheid miljarden verdient aan de gasboringen. Je vindt dit niet eerlijk.

Ook hier kun je gaan demonstreren (e), media-aandacht zoeken (d) of een burgerinitiatief indienen (g). Lid worden van een belangengroep of actiegroep (c) is in dit geval ook een goede optie. Stemmen heeft in dit geval alleen zin als er een partij is die zich inzet om meer gasopbrengsten naar de provincie Groningen te sturen. Lobbyen (b) namens de provincie kan ook aandacht voor jouw standpunt opleveren.

C. Minder gasboringen betekent minder inkomsten voor de Rijksoverheid. Daarom moeten er extra bezuinigingen komen. Je bent het hier niet mee eens.

Het ligt niet voor de hand om te gaan demonstreren (e) vóór gasboringen, maar het kan natuurlijk wel. Je kunt sowieso stemmen (a) op een partij die de gasboringen wil behouden, en je kunt gaan lobbyen (b) voor het behoud van de gaswinning.

D. Je bent voorstander van duurzame en groene energie. De gasboringen mogen van jou helemaal ophouden; windenergie en zonne-energie zijn de toekomst.

Je kunt gaan demonstreren (e) tegen gasboringen. Maar je kunt ook stemmen (a) op een partij die zich inzet voor duurzame energie. Ook kun je je aansluiten bij een belangengroep, actiegroep of een politieke partij (c) die zich bezighoudt met duurzaamheid.

E. Je vindt de maatregelen van minister Kamp niet ver genoeg gaan. Hij biedt te weinig geld om de huizen te herstellen en hij blijft doorgaan met (minder) gasboringen.

Ook hier zijn meerdere opties mogelijk. Het onderwerp staat al op de politieke agenda, maar je vindt de maatregelen niet goed genoeg. Demonstreren (e) of opnieuw media-aandacht zoeken (d) zijn hier logische opties.